

Empathie

Op de Talmaschool in Rotterdam-Crooswijk werd een actie gehouden om kleding in te zamelen voor vluchtelingen. Aktay, een jongetje van 10, had zelf pas nieuwe kleren gekregen. Hij vond het niet goed dat de vluchtelingenkinderen alleen maar afgedankte kleding zouden krijgen. Hij gaf zijn nieuwe broek en trui! (zie: *Jong010, de kinderkrant van Rotterdam, oktober 2015*)

In schril contrast met dit prachtige gebaar staat het gedrag van veel politici. Naast die enkeling die al zo ver is afgedreven van de wortels van naastenliefde uit de joods-christelijke traditie (die hij notabene zegt te verdedigen!!) dat hij ook ,t liefst een grote muur om Nederland zou zetten, hoor ik een meerderheid van kamerleden pleiten voor een sobere ontvangst van vluchtelingen. Ze moeten het hier vooral niet leuk gaan vinden, je moet hen eigenlijk een beetje afschrikken zodat zij na een tijdje de biezen zullen pakken! Als het even kan moeten ze hun geluk maar ergens anders gaan zoeken.

Op school leren we kinderen zichzelf te verplaatsen in de gedachten en gevoelens van een ander. In groep 1 leren we een kleuter al dat hij niet zomaar het speelgoed van zijn klasgenootje af mag pakken. „Hoe zo jij het vinden als je vriendje....” We leren hen ook te delen: „Je kunt samen spelen met die mooie pop....” De meeste kinderen voelen wel aan wat je bedoelt en zijn spontaan bereid hun blokkendoos te delen en samen een mooie toren te bouwen. Er zijn ook kinderen die van nature al de ander voor laten gaan en bescheiden wachten tot zij aan de beurt zijn of uitgenodigd worden om mee te spelen. Die kinderen stimuleren we om soms een beetje assertiever te worden, hoewel we hun talent om te geven en te delen zeer waarderen! Voor „sociaal gedrag” krijgen zij een ‚goed’ of ‚uitstekend’.

In het vervolgonderwijs en het beroepsonderwijs staat het ontwikkelen van empathisch vermogen ook hoog in het vaandel. Wil je een goede horeca-medewerker worden, dan moet je je kunnen verplaatsen in de klant; wil je een goede leraar worden dan moet je je in kunnen leven in het denken en voelen van het kind. En een goede juf of meester leeft dit voor, vandaar dat veel kinderen bij zo'n juf of meester dat voorbeeldgedrag vanzelf overnemen.

Het grootste deel van onze politici is blijkbaar elk empathisch vermogen kwijt. Ik wil hen wel een beetje helpen. Stel: je komt uit een land waar alles plat gebombardeerd wordt, waar je geen idee meer hebt wie de vijand is; je ene dochter is al vermoord of verkracht, het bedrijf waar je werkte bestaat niet meer, het is van de aardbodem weggevaagd door een autobom, de school waar je kinderen op zaten is pas beschoten, er zijn nog enkele leerkrachten over die proberen er voor de overgebleven kinderen nog wat van te maken, je moet in een lange rij om brood te bemachtigen.... over een toekomst durf je nauwelijks meer te denken.... Je besluit al je spaargeld op te nemen en op weg te gaan. Ergens op deze wereld moet toch wel een plek zijn waar we veilig kunnen zijn, een land waar misschien voor onze kinderen een toekomst is?

Na veel omzwervingen en ontberingen kom je in Nederland. Je zoontje heeft nog een grote ontstoken wond van het scheermesjesprikkeldraad bij de Hongaarse grens.

Eindelijk ben je in Nederland. Gelukkig zijn er enkele mensen die je met open armen ontvangen. Maar er staat ook een waanzinnige meute buiten te schreeuwen. Je verstaat het gelukkig niet, maar een vriendelijke mevrouw vertaalt het voor je: „Geen asielzoekers hier... vol is vol... stuur ze terug”. Een echte blonde Hollander zegt: NUL.

Je snapt er allemaal niks van; gelukkig wordt hier niet geschoten en vallen er geen bommen. Je kinderen hebben al een paar vriendjes, ze spelen met bruine kinderen uit Eritrea. Je schrikt, ze spelen oorlogje....

Er staat een televisie in de sporthal. Je ziet heren en een enkele dame in een grote zaal met blauwe stoelen. Ze discussiëren... het gaat over jou! Vanuit hun immense rijkdom hebben ze maar één boodschap: bed, bad en brood.... zo sober mogelijk... je, ze zijn hier nou eenmaal, maar ze moeten vooral merken dat het hier niet leuk is, ze moeten zo snel mogelijk weer weg!

Gelukkig zijn er in dit land ook kinderen zoals Aktay!!!

(Arie de Bruin, voorzitter Janusz Korczak Stichting Nederland)